

 WINTERSTAMPS

Kaartenhuis Afrika: Koude oorlog en Chinese dominantie op een continent

---

Dr. Marc Parren FRPSL

Veenendaal 24 februari 2023

Vroege dagen

25 December 1846, Angus Duckett in Bimbia Kameroen

Europeanen aanwezig enkel aan de kust

- vertegenwoordigers van handelshuizen
- meestal zendelingen

Doel toegang tot de natuurlijke hulpbronnen (begindagen veelal goud, hout, slaven)

Kerstening (bekering door kerk en scholing)

De Conferentie van Berlijn 1885

Haastige bezetting van de binnenlanden

Concurrentie tussen vooral Fransen en Britten maar België, Duitsland en Portugal wilde ook hun graantje meepikken

Gevolg veel grenscommissies → afbakening kolonien

Grenspaal (C) Congo en (R) Rhodesia

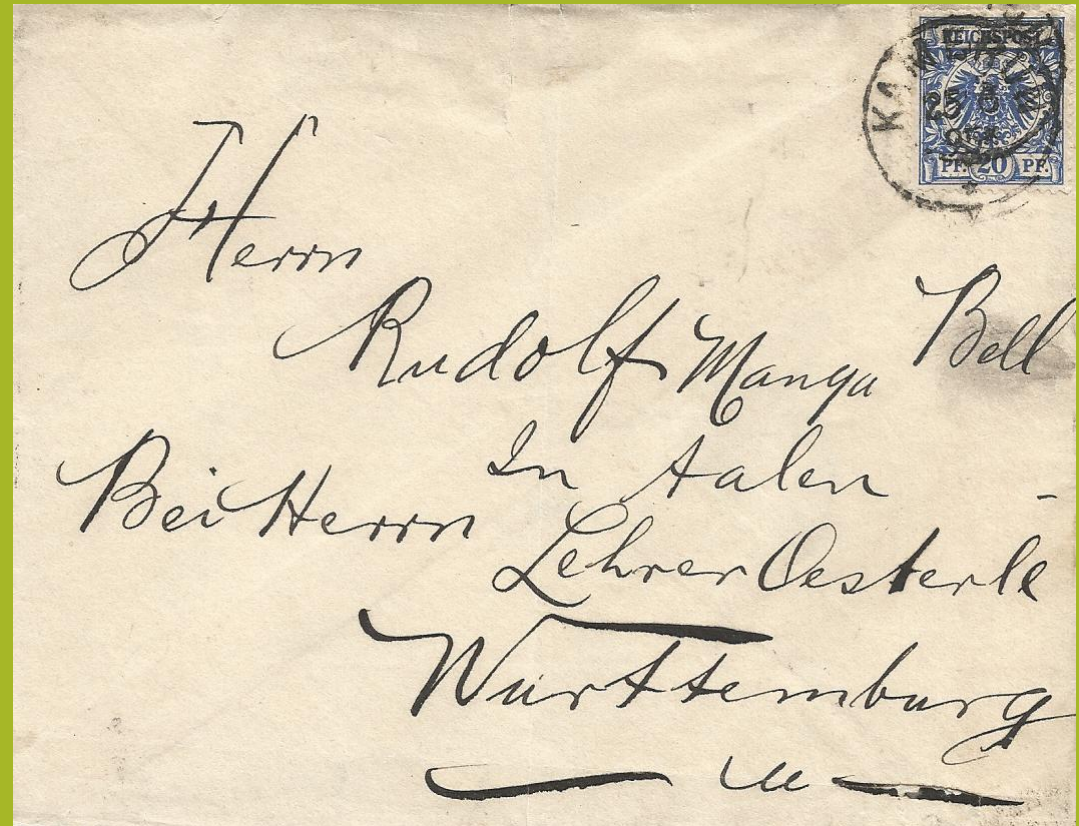

De Conferentie van Berlijn 1885

Bezetting van Kameroen

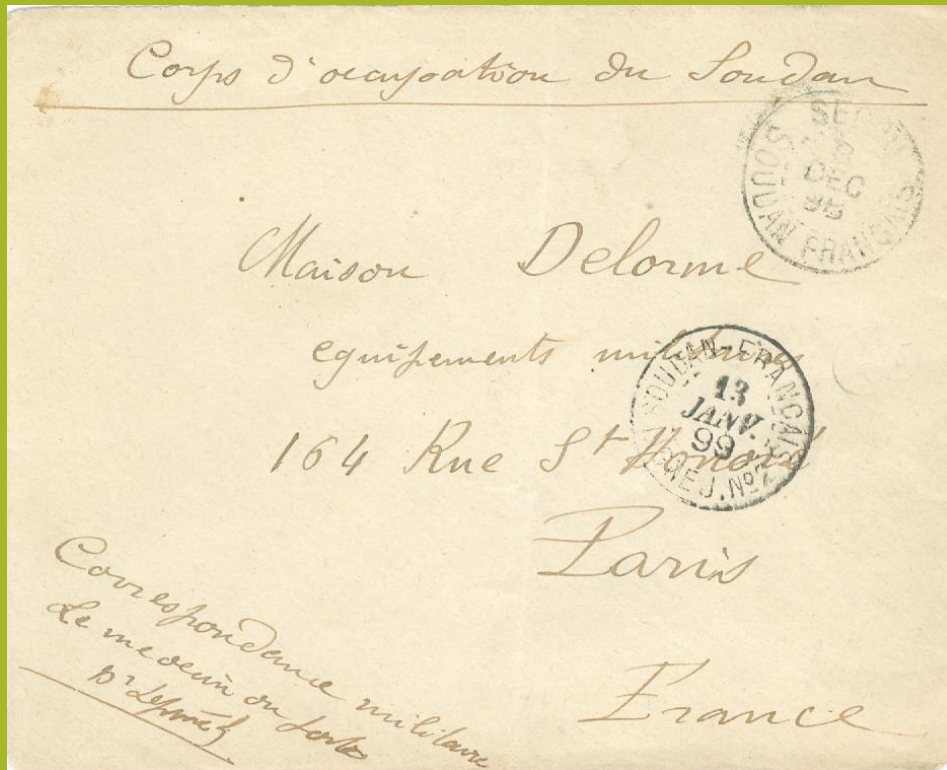
Aankomst Gustav Nachtigal en tekent verdragen met lokale koningen een dag voordat de Britten ook akkoord gaan

Koningin Victoria hoefde niet zo nodig meer kolonien

25 juni 1895 Douala gericht aan zoon van Koning Bell die een opleiding kreeg in Duitsland

Franse bezettingsmacht in de Sahel

8 December 1898 Segou (Mali)

27 September 1904 Bobo-Dioulasso (Burkina Faso)

Wereldoorlog I : ondergang Duitse keizersrijk

Loopgravenoorlog ook in West Afrika

Na twee jaar verzet vlucht naar neutraal

Spaans Equatoriaal Guinea

Krijgsgevangen op Fernando Poo later naar Spanje

1917 de 28 Benito, fe 28 Bata, mr 04 St. Isabel, ap 10 S. Tome, jy 06 Azoren met Zuid-Afrikaanse censuur

Tussen de wereldoorlogen: handel

21 mei 1933 Accra verstuurd via de Woermann Linie Deutsche Seepost Linie Hamburg West Afrika LXI (stoomboot Wadai)

Wereldoorlog II : bewustzijn kolonien

30 Februari 1944 Força Expedicionária Brasileira (FEB)

Soldaten uit voormalige kolonien vechten mee in Europa

Hier Brazilië die de oorlog verklaard aan de As-mogendheden in augustus 1942

Een brigade in Italië vanaf september 1944

- wakkert bewustzijn aan en onafhankelijkheidsdrang in de kolonien bij de elite

Suezkanaal Crisis 1956

Nassar nationaliseert Suezkanaal nadat de VS weigert een lening af te geven voor de bouw van de Aswan dam

Frankrijk : Indochina oorlog nederlaag

Israel : bang voor een inval Arabieren

UK : verarmt na WOII

Toch inval Frankrijk & UK in Egypte verdediging koloniale interesses maar onder dreiging van USA blazen ze de aftocht na enkele dagen

Ghana onafhankelijkheid in 1957

- Eerste Sub-Sahara Afrikaans land
- Naamsverandering van Goudkust naar Ghana (voormalig koninkrijk in huidig Mali)
- Nkrumah voorvechter Panafrikanisme
- Eerst premier tot 1960 daarna president
- 1966 staatsgreep (CIA?)

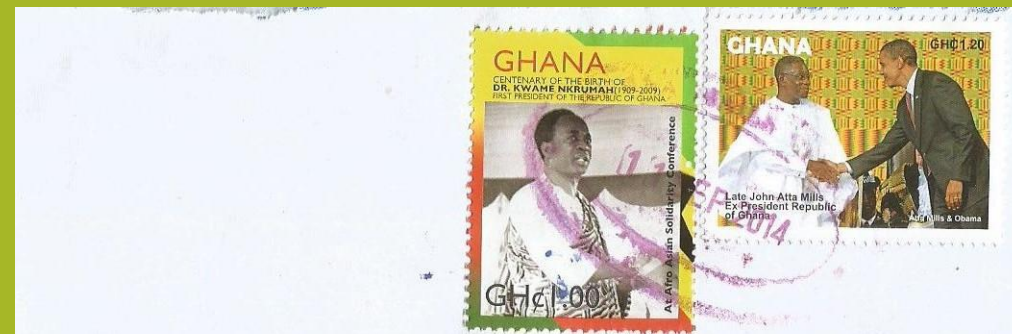

Amerikaanse afhankelijkheid

Doel: geïntegreerde aluminium industrie

- Afbouw bauxiet
- Smelter Akosombodam

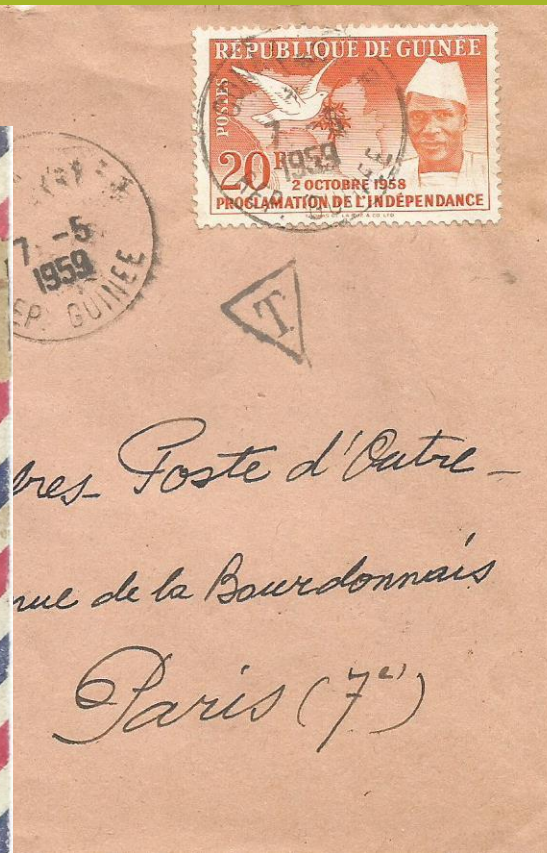
John F Kennedy wel smelter (Kaiser Works) goedkope energie met wurgcontract maar bauxiet uit Guinée Conakry

Guinée onafhankelijkheid in 1958

Zegels van Frans West Afrika met opdruk Guinee

- Weigerde een speciale relatie met Frankrijk aan te gaan
- Frankrijk trok zijn handen af van Guinée
- Land gaat failliet en Nkrumah geeft helft van de reserves aan het land (gaat er wonen)
- Vele staatsgrepen tot heden

Madagascar: Rhodesië olieboycot

- ✓ 1965 Ian Smith Eenzijdige Onafhankelijkheidsverklaring
- ✓ Olieboycot door de Royal Navy en RAF
- ✓ Haven van Beira, Mozambique
- ✓ Toestemming Madagascar operatie van 1966- 1972

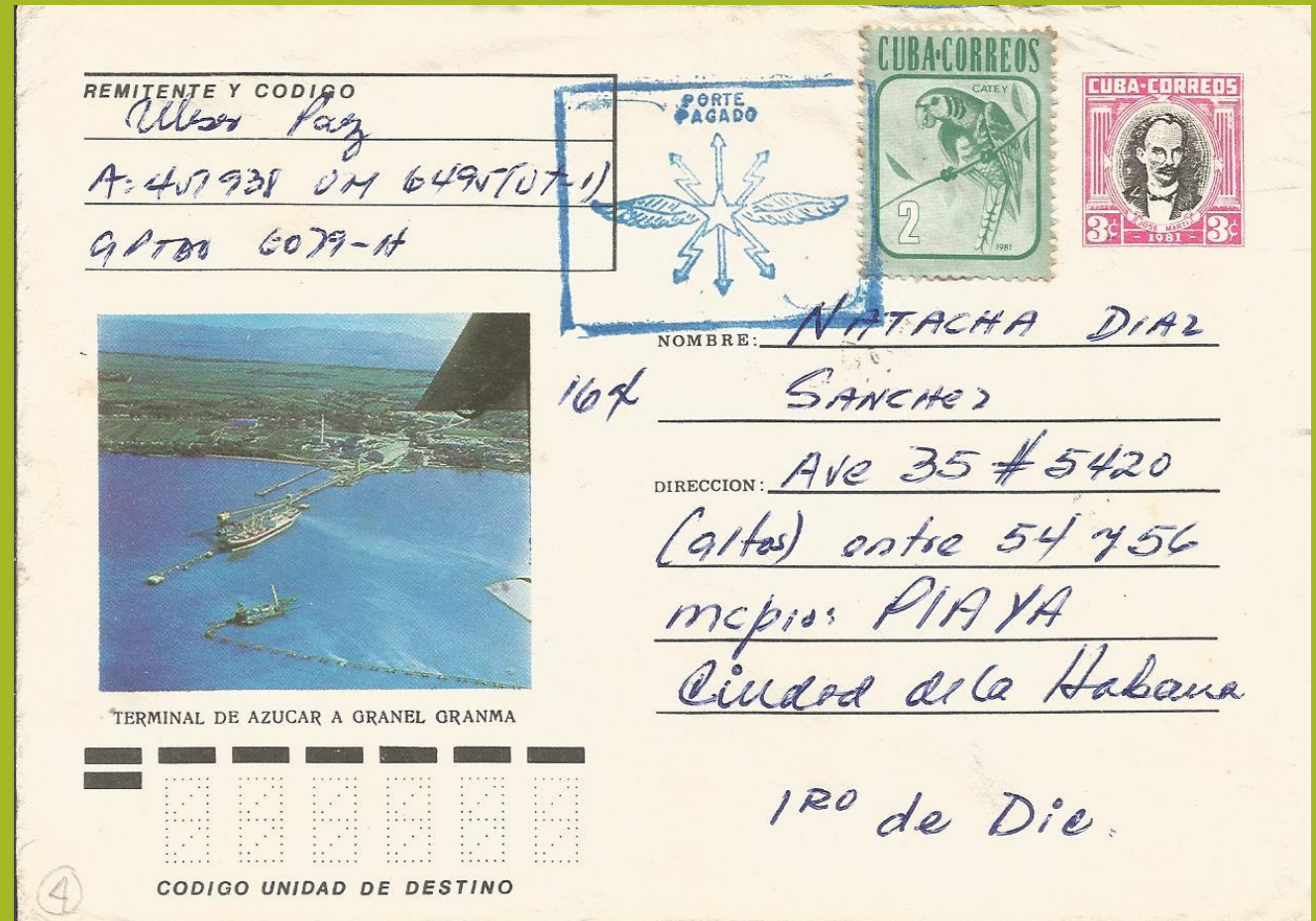

(1) Civiël Majunga en (2) via 42 Sqn FPO 218 van BFPO 63 RAF Muharraq Bahrain

Angola: Vrijheidsstrijd sinds 1962

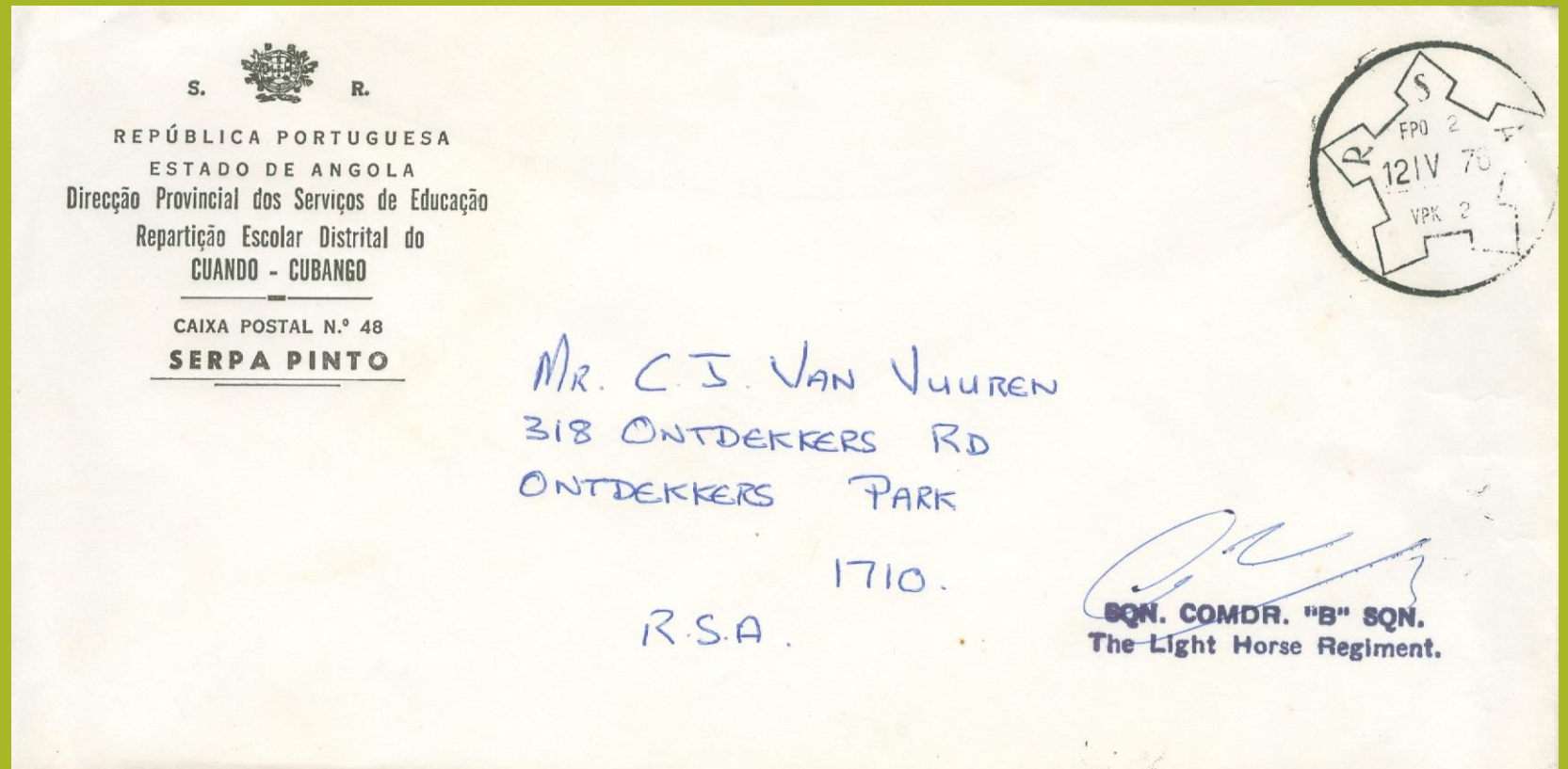
- ✓ 13-jarige onafhankelijkheidsoorlog tegen de Portugezen
- ✓ Links MPLA aan de macht na onafhankelijkheid in 1975 gesteund door de Sovjet-Unie en Cuba
- ✓ Cuba's contact met Angola kwam door Che Guevara's diplomatieke Afrika tour in December 1964 – February 1965
- ✓ 40,000 Cubaanse troepen

Angola: Vrijheidsstrijd sinds 1975

- ✓ Rechts UNITA ondersteund door Zuid-Afrika en door de VS in het geheim
- ✓ Leidt tot zogenaamde Border War op de grens van Zuid West Afrika en Angola
- ✓ Onafhankelijkheid Namibie in 1989 onderleiding van SWAPO

Operatie Savannah 12 ap 1976 FPO 2 – VPK 2 in Grootfontein, ZWA Kasteel type

Tanganyika 1961 & Zanzibar 1963

Tanganyika voormalig
Deutsch Ost-Afrika

Zanzibar

Zanzibar Act 1963
beeindigde Brits
Protectoraat

Monarchie onder
sultan

Januari 1964 Zanzibar
Revolutie → opstand
zwarte bevolking tegen
sultan en arabieren

Tanzania sinds 1964

President Nyerere
voorvechter
onafhankelijkheid en
steunt linkse
vrijheidsstrijders:

ANC – Zuid-Afrika

ANC – Zambia

FRELIMO Mozambique

SWAPO – Namibië

Sterke band met China
van Mao

Kameroen: Onafhankelijk sinds 1960

VN referendum

Federatie tussen
engels- en franstalige
gedeeltes

Later Unie

1er Janvier 1960
1er Jour de l'Indépendance

ALFONS LIPSKI
69 FERD. WEISS-S
78 FREIBURG

ALLEMAGNE
PA
VIA

Melle Françoise Aurouf
Pensionnat de l'Immaculée Conception
rue de la Charité
ROANNE (Loire)
FRANCE

Kameroen: China neemt het over...

China samenwerking

- ✓ Eerste 100,000 Chinezen verblijfsvergunning
- ✓ Belastingvrijdom (oneerlijke handelsconcurrentie)
- ✓ Boven de wet, bel de ambassade (geen strafrecht)
- ✓ Mijnbouwcontracten
- ✓ Geen militaire hulp

Forum China–Afrika samenwerking in Beijing in November 2006
3,200 km glasvezel netwerk in Kameroen (125f)
gynaeco-verloskundige en pediatriesch ziekenhuis in Yaoundé (200f)
Yaoundé sport stadion (250f)

Kameroen: China neemt het over...

- ✓ CamPost ontwerpen door Kameroenese kunstenaars op 27 Oktober 2010 verzonden naar China
- ✓ In de handen van de Kameroenese Ambassade
- ✓ Chinese vrije hand
- ✓ Drukker werd Anti-counterfeit and Secret-keeping Technology Printing Company in Henan provincie
- ✓ Extras verschillende blokken
- ✓ Uitgifte datum 26 Maart 2011 maar werd 14 September 2011 presentative in Hilton Hotel → gedrukte aantallen?

Somalië burgeroorlog : UNOSOM mislukking dus VS militaire interventie

Operatie Restore Hope

Gestationeerd op VS
Navy schepen

160 elite VS troepen
veldslag in de straten
van Mogadishu

1,167 VS troepen
Quick Reaction Force

Terugtrekking VS
troepen en uit Afrika
daarna

Rwanda: op het verkeerde paard gewed

Vliegtuig Rwandese president
Habyarimana neergeschoten in 1994

Binnen 24 uur moordpartijen van
Hutu's op Tutsi's en gematigde Hutu's

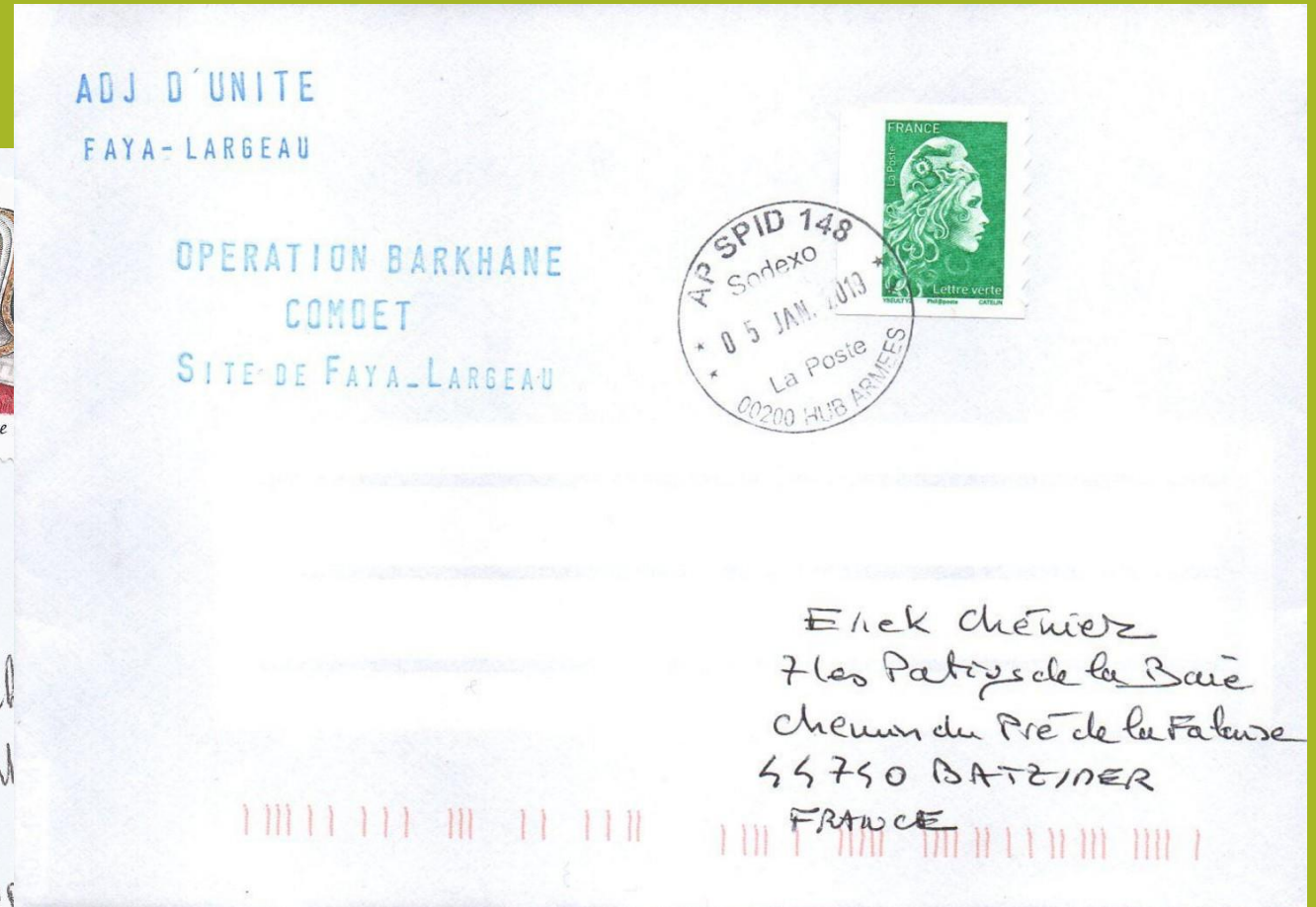
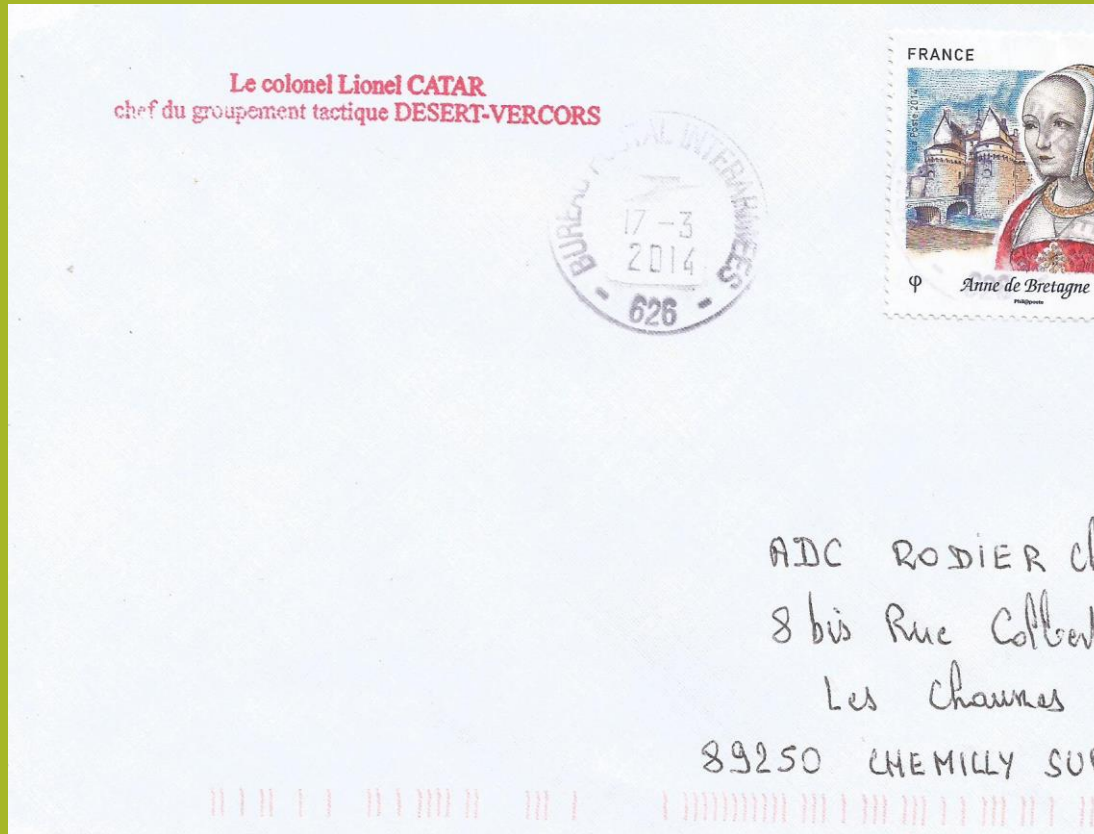
Franse steun voor de Hutu's tot op het
laatst

Vluchtroute voor de Hutu's via
Operatie Turquoise naar Goma, Congo

Rwanda voert engels als officiële taal
in ten koste van de franse taal

Sahel: Franse achtertuin

Operatie Serval: Mali 2013-14 met BPI 626 te Bamako; Operatie Barkhane : Sahel 2014-22 hier met AP SPID 48 te Tchad

Centraal Afrikaans Keizersrijk

Kroning in 1977

Ceremonie navolging van Napoleon in 1804

Zeer arm land

Franse interesse in
diamond en uranium
mijnbouw

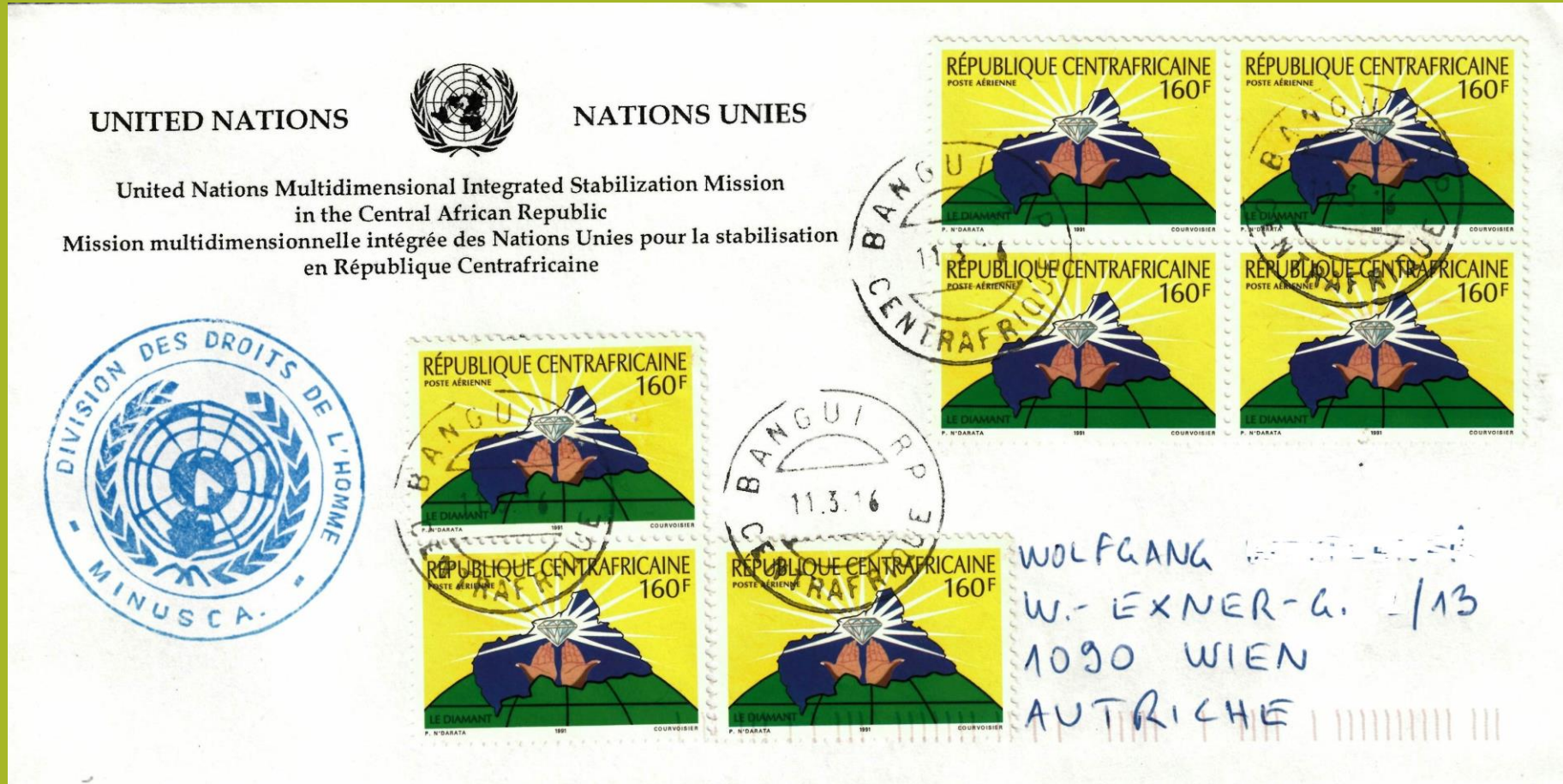
Bokassa probeerde
banden met Gaddafi
aan te halen

1979 Operatie Caban
weer republiek

RCA: Rusland neemt het over...

Groep Wagner militaire interventie zonder vragen. In ruil grondstoffen : diamanten en hout

Conclusies

- Bewustwording koloniale periode door onderwijs (Bell) & leger (tirailleurs)
- Inheemse elites gaan voor onafhankelijkheid (50 & 60 jaren)
- Manipulatie en verdeling zowel Westen als Oosten (60 to 90 jaren)
- Gevolg burgeroorlogen, staatsgrepen en boycotten
- Westerse invloed VK (70), F (tot nu maar minder), VS (tot 1993 Somalië daarna meest handel)
- Opkomst China vanaf 2004 (China-Afrika Summit 2006), come back Rusland (Wagner groep) sinds 2018 (CAR)

Bedankt voor jullie
aandacht

marcparren@hotmail.com